

Dato: 10.01.98.

Ref.nr.: 321.036

BEVARING AV INO's BIBLIOTEK!

(Saksarkiv omfattende bøker, dokumenter og utklipp vedr. Vidkun Quisling og Nasjonal Samling, og de historiske begivenheter som har tilknytning hertil).

Som det fremgår av årsberetningen for 1994 blev en betydelig del av INO's bibliotek overgitt til Universitetsbiblioteket i dette år. Mange som gjennom årene har besøkt INO's kontor har nok sett med interesse og beundring på den maurflittige virksomhet som den frivillige gruppe ved kontoret har nedlagt på ordning og registrering av samlingens bøker, dokumenter og utklipp.

Eftersom som samlingen vokste blev det klart at man var i ferd med å bygge opp noe som kan bli meget verdifullt også ut over vår levetid. Virksomheten har utgjort hovedinnholdet i INO's årsberetninger.

Bak boktjenesten ligger en stillferdig, årelang kjempeinnsats fra INO's trofaste medarbeidere.

De fleste medlemmer har vel sett på biblioteket som det trygge depot, bevart blandt trofaste venner, og mange har i årenes løp plassert sine private samlinger der. Noen beholder nok ennu i noen tid sine kjære bøker og dokumenter som arbeidsverktøy, i håp om å kunne bidra med fortsatt opplysningsvirksomhet om det uhyggelige hetssoppgjør som for mer enn 50 år siden blev igangsatt mot de nordmenn som hadde gjort den største innsats for å styrke landets forsvar, og som rettet de sterkeste advarsel mot de farer som truet Norge da man sto fremfor utbruddet av Den II. Verdenskrig.

De fleste av oss har vel vært en slags pliktmennesker som til siste åndedrag skulle arbeide for å avsløre den urett som i etterkrigstiden blev begått mot oss. Idag må vi se i øynene at målet ikke vil bli nådd i vår levetid. Desto viktigere vil det være at vi efterlater oss et velordnet saksarkiv.

Det ser idag ut til at man også har fått disposisjonsrett over Alfa Bibliotek som Rolf Ingebrigtsen efterlot seg ved sin død, hvilket har medført en betydelig utvidelse av biblioteket både i størrelse og betydning.

Hva som ytterligere gjør samlingen som helhet interessant er det veldige registreringsarbeidet som Knut Baardseth har bedrevet i en årrekke. En stor del av innholdet er systematisert og lagt på data. Han og INO's øvrige medarbeidere fortjener inderlig takk for alt de har gjort gjennom årene, og for alt de fremdeles gjør for oss.

**Bok- og dokumentssamlingen er betrodd INO til forvaring.
INO KAN IKKE SVIKTE SINE OPPDRAGSGIVERE!**

I 1991 blev "stiftelsen for NORSK OKKUPASJONSHISTORIE" opprettet. Det heter i statuttene at:

"stiftelsen overtar fra INO dettes dokumentarkiv samt bibliotek, som stiftelsen skal søke komplettert og som skal holdes tilgjengelig for forskere og andre vitenskapelige interesserte".

Dermed skimtes et lys i den andre ende av den tunnel som etterhvert har fortonet seg stadig mørkere, og som noen vel ser på som INO's ubønnhørlige "fremtid". Forholdene ligger til rette for en virksomhet som, riktig håndtert, kan fortsette etter oss. Hjertet i denne virksomhet vil være det velordnede saksarkiv.

Den må pleies som en levende organisme, beskyttes, fornyes og utvides. Dette er ikke noe som "skal bli ferdig".

**I sin resttid må INO's stiftelse opprette og supplere en
"DOKUMENTASJONSLISTE"
omfattende de temaer som ønskes belyst.
Man kan styre valg av tema, men man kan ikke styre
forskningsresultater.**

Tilsynelatende burde alt nu se tilfredsstillende ut, men årsmeldingen for 1994 inneholder altså opplysningen som innleder denne utredning om at: **".....en betydelig del av vårt bibliotek i samsvar med tidligere vedtak (blev) overgitt til Universitetsbiblioteket.**

La oss tro at overføringen er skjedd i den beste mening, men er dette en god løsning for å bevare den spesialsamling som representerer vårt syn? Taper stiftelsen herredømmet over biblioteket er alt håp ute. Vi etterlater oss ingen andre verdier.

I et brev jeg for et par år siden mottok fra INO's styreformann Aage-H. Berg fremheves INO-ledelsens bekymring for biblioteket i følgende setning:

"Hovedsaken var imidlertid stadig å sikre boksamlingen, og dette går som en rød tråd gjennom behandlingen av biblioteksaken i alle disse år."

Dette kan vel ikke forstås anderledes enn at man har arbeidet for å sikre biblioteket som en samlet spesialenhet. Dette må også være den logiske forklaring på hva som ligger bak opprettelsen av INO's stiftelse og Baardseths registreringsinnsats.

Hva blev så resultatet av disse bekymringer? :

En stor del av Ingebrigtsens dokumentksamling er havnet i Riksarkivet. Så vidt vites nærmest etter et plyndringstokt. En betydelig del av INO's bibliotek er havnet i Universitetsbiblioteket. I et brev til INO har UB beskrevet hvorledes man akter å behandle samlingen: (Nedenfor gjengitt i korte trekk.)

1: UB sorterer ut hva man ikke har fra før og innarbeider dette i sin egen samling.

2: Det resterende fordeles på andre biblioteker eller andre interesserte.

3: Resten makuleres eller returneres til INO om så ønskes.

4: UB konverterer Bårdseths register til sitt eget system.

I sitt ovennevnte skriv har Universitetsbiblioteket gitt en glimrende nøkkel til forståelsen av hvor viktig det er at biblioteket bevares som spesialsamling:

**"Overdragelsen ...sikrer at materiale fra INO's bibliotek
som idag er vanskelig å få tak i andre steder,
blir bevart for ettertiden....."**

I Aftenposten for mandag 12. januar d.å. uttaler UB's direktør Jan Erik Rød:

"- Å bryte opp samlinger i biblioteker er kontroversielt. Ingen tør ta i dette."

UB's tilbud gir ingen garanti for bevaring av INO's bibliotek som spesialsamling. Hittil har UB vært forpliktet til ta vare på enhver bokutgivelse i Norge. Det må dermed antas at UB er i besittelse av størstedelen INO's samling bortsett fra hva som måtte rommes i et par skoesker. Løsningen bør derfor være at UB får tilsendt Baardseths register. Her kan man da avmerke det man måtte mangle og få det oversendt etter at stiftelsen har sikret kopier. Dermed kan man skape dobbelt sikkerhet og åpne muligheten for fortsatt virksomhet etter vår tid i et researchsenter, som bør samarbeide med UB om completering av deres samlinger.

Det foreligger idag en rapport hvorav fremgår at Vidkun Quislings papirer og bøker, som i sin tid blev overført til UB delvis er forsvunnet, stjålet eller makulert.

Et studium av hva som er hendt med de bøker som INO har oversendt Tønsberg Bibliotek er ikke oppmuntrende. Den "Frigjøringsprotokoll" som fikk så rosende omtale på årsmøtet i 1975 nådde aldri frem til den utstillingsmonter for denslags som finnes i biblioteket, til tross for gjentatte forespørsler, løfter og beklagelser fra betjeningens side.

Krigsseilernes arkiv er en samling som trues av makulering. Det er vel en annen del av etterkrigshistorien som samfundet helst ser feiet under teppet. Den samme skjebne ser nu ut til å skulle ramme Riksarkivets dokumenter vedr. hetsoppgjøret.

"Tyveri" fra biblioteker er også en velkjent plage.

Konvertering av Baardseths register, som UB forespeiler, ligger antagelig noen år frem i tiden. Med de store omkalfatringer som nu forestår ved Universitetsbiblioteket og Nasjonalbiblioteket ligger forholdene farlig tilrette for at stiftelsens samling blir manøvrert inn i en bakevje. Det er nok at "noen" innen bibliotek-miljøet stempler det hele som "gammelnazistenes samling" og de medarbeidere som tar i denne uten ildtang som "stripete", så vil vel enhver forstå at det fornuftigste er å tenke på karrieren. Er virkelig noen så naive at de innbilder seg at "undergrunnsbevegelsen" har nedlagt sin virksomhet og at dens tjenere ikke vil gjøre hva de kan for å skade oss dersom de får en slik mulighet?

I det forgangne år blev INO's kontorer utsatt for grovt hærverk. Angrepene fortsatt helg etter helg uten at politiet forsøkte å pågripe gjerningsmennene. Det hele endte med betydelige økonomiske tap og fraflytting. Man innbilte seg at det måtte være "Blitzerne" som sto bak dette, men da hadde vi nok sett dem på TV. Det er jo hovedformålet med deres virksomhet.

Politiets passivitet gir grunn til å tro at mektigere krefter står bak aksjonene. De som ønsker å stanse INO's arbeide for revisjon av krigshistorien har ikke glemt sine gamle kunster. Undergrunnsarbeidet stanser vel ikke med dette. Andre muligheter blir nok brukt så sant anledningen byr seg.

Til alle tider har seierherrens sluttmaal vært å sikre sin egen versjon av den historiske fremstilling. Mer enn 50 år etter utgangen av den II. Verdenskrig opplever man at krigspropagandaen blusser opp værre enn noensinne. Når man i såkalte "demokratiske" land må ta lovgivningen i bruk for å sikre seierherrens historieffremstilling da stinker det lang vei.

I etterkrigstiden har samfunnet styrt sine tjenere i retning av på forhånd angitt mål. Det har ikke lønnet seg å gå inn på forskningsområder hvor den historiske sannhet kunne gi sjenerende resultater. Det ville skade karriéren.

Det blir ingen fred på jorden før det gis full frihet til forskning etter den historiske sannhet.

Den som vil studere må søke opplysningene der de finnes.

INO's bibliotek har praktisk talt erobret monopol på fremstillingen av vårt syn.

Hvor finner man ellers en tilsvarende samling med "anmerkninger, notater, understrekninger, utropstegn, spørsmålstegn o.l. i margin".

Hvem kan hevde at et dobbelteksemplar er overflødig? Den ene leser har ikke merket seg de samme utsagn som den annen.

Totalt sett er dette verdifulle spor for den forsker som søker sannheten.

I vårt århundredes siste decennier har vi opplevet en eksplosjon innen informasjonssektoren hvis ende vi knapt kan ane.

Dersom vi kan utnytte vår tid til å supplere biblioteket med de restsamlinger som antagelig fremdeles befinner seg blandt våre venner, og ved veis ende kan overlevere dette til et researchsenter, vil vi ha sikret oss et anstendig eftermæle.

Vanlige biblioteker er passive virksomheter som etterkommer publikums forespørsler. Når det gjelder våre interesser vil de største biblioteker være bevaringssteder også for alt det som samfundet ønsker å gjøre vanskelig tilgjengelig, bevart som graderte opplysninger.

Meget stilles bare til disposisjon forskere med spesiell tillatelse. Stiftelsens bibliotek omfatter et avgrenset område av Norgeshistorien. Verdien ligger i at det ikke finnes noen annen tilsvarende spesialsamling.

VI HAR BARE OSS SELV Å STOLE PÅ; VI TÅLER SANNHETEN!

Dette innebærer at vi må strekke oss lengst mulig når det gjelder å efterlate oss midler til stiftelsen. Spørsmålet blir dermed:

HVOR MEGET ER DIN HEDER VERD?

For noen år siden fant jeg følgende innskrift på en minnestein over Ferdinand Graf von Zeppelin, i byen Lindau ved Bodensjøen:

**MAN MUSS NUR WOLLEN
UND DARAN GLAUBEN
DANN WIRD ES GELINGEN
*Graf von Zeppelin.***

Se nærmere på disse ord og tenk over dem.

Jeg hadde gleden av å rette mine øyne mot Ekeberg da hans luftskip lå forankret der.

Hans luftskip lettet. Hvor mange hadde ikke advart ham og sagt "Det går ikke".

Hadde han ikke villet, hadde han selvfølgelig ikke lyktes.

Hadde han ikke trodd på det, hadde det gått rent galt.

I stort som i smått er det dette som må til for lykkes.

"Det mulige er det vi kan gjøre med en gang!

Det umulige er det som tar litt lengre tid."

Fridtjof Nansen

(men tid er det vi har minst av).

Noe skal det norske folk alltid måtte huske, nemlig at Vidkun Quisling døde for sin sak. En slik personlighet vil alltid interessere menneskeheten. Det vil bli skrevet bøker om ham i all fremtid, og han vil bli forstått. Et par av fariseerne vil vel også bli husket, men bare på grunn av ham. (Erik Solem, Paal Berg og Eivind Bergrav). Gabriel Lanfeldt led den samme skjebne. (takket være Knut Hamsun).